

УДК 76+75+64/378:004

Брюханова Г.В.,*викладач кафедри дизайну**Інституту мистецтв**Київського університету імені Бориса Грінченка*

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ТЕХНОЛОГІЇ ПОЛІГРАФІЇ» З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ЕНК

Статтю присвячено аналізу методичних аспектів викладання курсу «Технології поліграфії» з використанням засобів ЕНК, як-от: розроблення навчальних модулів для забезпечення необхідного рівня засвоєння матеріалу, розроблення змістовного наповнення та визначення послідовності етапів виконання практичних завдань, добір методичного матеріалу, розміщення елементів навчального курсу у середовищі MOODLE. Обґрунтовано необхідність введення засобів електронних курсів інших дизайнерських дисциплін при продовженні навчання в магістратурі.

Ключові слова: ЕНК, дизайн, фахівець, комп'ютерні технології, поліграфічне виробництво.

Постановка проблеми. Необхідність повсякчас підвищувати якість освіти, особливо у вищих освітніх ланках, робити її більш глибокою та ґрунтовною, наближуючись до міжнародних освітніх стандартів, є найбільш важливим для національної системи освіти завданням і вимагає підготовки високопрофесійних кадрів на основі компетентнісного підходу, кращого технічного забезпечення, розроблення дієвих методик у галузі теорії та практики фахового навчання, впровадження у навчальний процес інформаційних технологій, що забезпечили б якнайшвидше вирішення цього завдання. Розширюється сфера дизайнерської діяльності, дизайнерські спеціальності, збагачуючись новими ідеями та технологіями, стають все складнішими для вивчення та засвоєння,

потребуючи осягнення всіх тонкощів професії, ґрунтовної освіти, засвоєння найскладніших методів і прийомів фахової діяльності. Практика показує, що професійне навчання студентів-дизайнерів у вищих навчальних закладах проводиться без урахування специфіки окремих спеціальностей — наприклад, методики графічного дизайну як інтегруючої міждисциплінарної діяльності, і часто є одностороннім, обмежуючись вузько-спрямованим вивченням кожного предмета окремо, в той час як випускник-дизайнер повинен володіти інтегруючим, міждисциплінарним мисленням, уміти оперативно переключатися з одного виду діяльності на інший, адаптуватися у будь-якій ситуації та самостійно знаходити нестандартні творчі рішення. Досконала підготовка фахівців з дизайну потребує поглибленого вивчення комп'ютерних технологій — цього вимагає сучасне виробництво, особливо у галузі розробки та створення поліграфічної продукції.

Вирішуючи ці завдання, при створенні курсу «Технології поліграфії» для студентів-бакалаврів 4 курсу ми врахували досвід таких найстаріших шкіл дизайну в Україні, як Харківська державна академія дизайну та мистецтва та Українська академія друкарства, намагаючись виключити деякі недоліки загальних програм. Практичні завдання до курсу підготовлені таким чином, щоб студент, виконуючи їх, використовував знання та навички, одержані на інших предметах, як-от: «Основи композиції і проектної графіки», «Проектування», «Робота в матеріалах» тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою для створення інформатизаційної бази в Україні стали: Закон України «Про вищу освіту» [2], Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [1]; Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» [5], постанова КМУ від 7 грудня 2005 р. № 1153 «Про затвердження Державної програми “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці” на 2006–2010 роки» [4] та ін.

Дослідження проблем розвитку дизайну та дизайнерської освіти здійснювалися науковцями за різними напрямками. Зокрема, В. Косів досліджує проблеми графічного дизайну та глобалізаційні процеси сучасності [3], Є. Лазарев аналізує дизайн

як техно-естетичну систему [6], теорію та історію дизайну досліджує П. Татіївський [7]. Тему комп'ютеризації освітнього процесу у вищих навчальних закладах України досліджував ряд науковців. Серед них Т. Ткаченко розглядає проблеми та перспективи розроблення та впровадження електронних підручників та електронних навчально-методичних комплексів для підготовки фахівців у ВНЗ України [8].

Мета статті: ознайомлення з методичними засобами ЕНК у викладенні спецкурсу «Технології поліграфії» для 4 курсу бакалаврату, їх аналіз та обґрунтування необхідності застосування аналогічних електронних засобів для навчання студентів магістратури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Від початку розвитку та становлення сучасної української системи освіти, в умовах росту інформаційного суспільства, відбувались важливі та всеосяжні зміни у галузі підготовки фахівців з дизайнерських спеціальностей, які торкалися не тільки методики навчання, але і її технічного забезпечення, і були пов'язані із необхідністю впровадження інформаційних комп'ютерних технологій в освіту дизайнерів. У сучасних реаліях актуальним є перегляд традиційних підходів до підготовки фахівців з дизайну, і вагомим внеском у розвиток дизайн-освіти стає використання електронних навчальних курсів, зокрема для проходження спецкурсу «Технології поліграфії», як одного з найважливіших при підготовці конкурентоспроможного фахівця з дизайну поліграфічної продукції.

Для такого фахівця лишається незмінною потреба у постійному підвищенні свого кваліфікаційного рівня відповідно до вимог життя, зумовлена тим, що знання, сучасні сьогодні, вже через кілька років стають застарілими, і перехід до інноваційної системи освіти є необхідним для формування всебічно розвиненої особистості компетентного спеціаліста.

При проходженні спецкурсу «Технології поліграфії» студенти мають змогу користуватися всіма вищеперерахованими перевагами. Крім того, середовище MOODLE, у якому створений цей курс, дає можливість надання доступу студентам до створеної викладачем бази додаткових матеріалів по кожній темі навчального модулю, до кожного практичного завдання.

Викладання необхідних дизайнерських дисциплін у вигляді ЕНК та виробнича практика дають змогу закласти в основу якісної

підготовки сучасного дизайнера-поліграфіста сукупність теоретичних знань та практичних навичок, таких як:

- уявлення про автоматизовані технологічні процеси поліграфічного виробництва; знання сучасного поліграфічного обладнання;

- знання сучасних поліграфічних процесів, необхідних для проведення повного циклу виготовлення готової поліграфічної продукції;

- ґрунтовні знання щодо видів матеріалів для друку, способів підготовки макетів для кожного з них з метою одержання найкращого результату;

- вільне володіння пакетами створення та редагування графіки, зокрема уміння здійснювати процеси трепінгу, кольороподілу, перевіряти макет на вміст помилок, недопустимих в офсетному друці.

Отже, при виконанні завдання, наприклад, по створенню етикетки, студент повинен продемонструвати вміння та навички композиції, знання інструментів та засобів дизайнерських програм, створення спеціальних форм для вибіркового лакування та тиснення фольгою, кольороподіл, технологічні вимоги підготовки до друку. Всі ці відомості студент може знайти в середовищі електронного курсу, у попередніх лекціях, практичних завданнях та у додаткових матеріалах. В розділі ЕНК «Загальна інформація про курс» розміщена «Карта дисципліни», яка дає студентові змогу ознайомитись із кількістю та назвами модулів і лекцій та загальним обсягом практичних і самостійних завдань (*див. рис. 1*).

Практичні навички закріплюються під час проходження студентом виробничої практики, але теоретичну підготовку і навички володіння професійними дизайнерськими пакетами він отримує при вивченні низки спеціальних дизайнерських дисциплін, зокрема «Технології поліграфії».

Висновки і перспективи подальших розвідок. Реальний рівень сформованості професійної майстерності майбутніх дизайнерів друкованої продукції показує, що формування професійних знань, навичок, умінь, так само як і розвиток особистості фахівця є проблемою, яка досі не вирішена в повному обсязі. Питання професійної компетентності не сприймаються майбутніми дизайнерами друкованої продукції як визначальна мета навчання у вищих навчальних закладах, тому рівень професійної підготовки більшості молодих

Рис. 1. Карта дисципліни «Технології поліграфії»

фахівців не відповідає реальним умовам професійної діяльності і потребам сучасної поліграфії.

Зусилля науковців і практиків сфери дизайн-освіти мають бути спрямовані на створення єдиної життєво-орієнтованої педагогічної системи теоретичної та практичної підготовки студентів-дизайнерів, зорієнтованої на формування професійної компетентності, на особистісний розвиток студента з урахуванням його власного інтелектуального та творчого потенціалу, здатності до саморозвитку та самовдосконалення, що врешті має забезпечити підвищення ефективності навчального процесу, конкурентоспроможність, відповідно до світових стандартів, випускників-дизайнерів на ринку праці.

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки // ВВР України. — 2007. — № 12. — Ст. 102.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-III // ВВР України. — 2009. — № 27. — Ст. 352.

3. Косів В.М. Національні моделі і глобалізація графічного дизайну другої половини ХХ ст. : дис. ... канд. мистецтвознавства : 05.01.03 / В.М. Косів. — Х., 2003. — 397 с.
4. Постанова КМУ від 7 грудня 2005 р. № 1153 «Про затвердження Державної програми “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці” на 2006–2010 роки» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
5. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
6. Лазарев Е.Н. Дизайн как фактор формирования эстетической культуры / Е.Н. Лазарев, Н.П. Валькова. — Л. : Знания, 1974. — С. 16.
7. Татіївський П.М. Особливості становлення та перспективи розвитку дизайну в Україні : дис. ... канд. техн. наук : 05.01.03 / П.М. Татіївський — К, 2002. — 190 с.
8. Ткаченко Т.В. Проектування та застосування інформаційного освітнього середовища у вищих навчальних закладах МНС України / Т.В. Ткаченко // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. Ч. 1. / за ред. М.М. Козяра та Н.Г. Ничкало. — Л. : ЛДУБЖД, 2009. — [Вип. 2]. — С. 251–255.

Статья посвящена анализу методических аспектов преподавания курса «Технологии полиграфии» с использованием таких средств ЭУК, как: разработка учебных модулей для обеспечения необходимого уровня усвоения материала, разработка содержательного наполнения и определения последовательности этапов выполнения практических задач, подбор методического материала, размещение элементов учебного курса в среде MOODLE. Обоснована необходимость введения средств электронных курсов других дизайнерских дисциплин при продолжении обучения в магистратуре.

Ключевые слова: ЭУК, дизайн, специалист, компьютерные технологии, полиграфическое производство.

This article analyzes the methodological aspects of teaching the course "Printing Technology" with the use of Electronic Training Course (ETC), such as: the development of training modules to provide the required level of learning material, the development of substantive content and sequencing the stages of the practical problems, the selection of methodological materials, implementation of course elements in MOODLE environment. It is justifies the necessity to introduce e-learning tools in other design disciplines while continuing study for master degree.

Key words. *ETC, design, specialist, computer technologies, publishing industry.*

УДК 37.015.31:7.071.2

Василевич М.О.,

викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Інституту мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ СЦЕНІЧНОЇ ВИТРИМКИ ВИКОНАВЦІВ- ІНСТРУМЕНТАЛІСТІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто методичні та психологічні чинники формування основних навичок сценічної витримки у студентів виконавських факультетів, які є необхідною складовою виховання професійних музикантів.

Ключові слова: *мистецька освіта, виконавці-інструменталісти, оптимізація концертного виступу, сценічне хвилювання, психологічна стійкість.*